

Література

1. Житкова Н.Ю. Архітектурна типологія промислових будівель., К., КНУБА, 2006.
2. Рунге В.Ф. «Ергономика городской среды», Москва., Архитектура-С, 2007г.
3. Шимко В.Т. Комплексное формирование архитектурной среды. М. СЦП-принт, 2000.
4. Шимко В.Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование. Основы теории.М. «Архитектура-С».2006
5. Шимко В.Т., Гаврилина А.А., Типологические основы художественного проектирования архитектурной среды., М.,Архитектура-С.,2004.,101с.
6. Эстетические ценности предметно-пространственной среды. Под. Ред.. А.В.Иконникова. М. Стройиздат, 1990

Анотація

В статье исследуются особенности и проблемы формирования промышленной среды. Определены ее дифференциация, особенности дизайна и основные тенденции развития.

Ключові слова: дизайн, промышленная среда, особенности, дифференциация, тенденции, развитие.

Annotation

The article examines the characteristics and problems of formation of the industrial environment. Determined its differentiation, design feature sand general trends.

Keywords: design, industrial environment, especially the differentiation trend development.

УДК 711.168

Є. Г. Казакова

*бакалавр архітектури, студентка 5 курсу
кафедри інформаційних технологій в архітектурі, КНУБА*

РЕКОНСТРУКЦІЯ МАЛИХ ІСТОРИЧНИХ МІСТ

Анотація: реконструкція малих історичних міст – актуальна наукова задача. Пропонується певний аналіз передумов та рекомендації до прийняття рішень щодо реконструкції.

Ключові слова: реконструкція, мале історичне місто.

Реконструкція (лат. constructio – побудова, зіставлення) – перевтілення будинків та споруд «в корені», їх комплексів, міських та сільських поселень з метою впорядкування їх згідно із сучасними вимогами функціонально-планувальної та об'ємно-просторової організації, інженерно-технічного та транспортного забезпечення, комфортності та ін.[1]

Головною причиною реконструкції житлової забудови є ріст кількості населення, що і спричинює необхідність збільшення житлового фонду, а також тенденція міграції населення з малих селищ до крупніших міст, районних центрів. Інші причини:

- Різноманітність часу експлуатації різних елементів міського середовища;
- Моральне та фізичне «старіння» забудови;
- Невідповідність планувальної структури потребам, які зростають, новим функціям і екологічним навантаженням на міське середовище;
- Недостатня ефективність використання житлового фонду та міської території.

Реконструкція житлової забудови в залежності від району її розташування в історичному місті має такі різновиди:

- Відновлення житлового середовища в центральних історичних районах;
- Розвиток житлового середовища в серединній зоні міста;
- Формування нових житлових районів в периферійній зоні.

З цього витікає, що центральні історичні райони міст мають найбільш важкі проблеми та задачі реконструкції. Вони потребують зменшення кількості забудови та транспортного руху, покращення санітарно-гігієнічних умов історичних кварталів.

Серединна зона міста, як правило, має таке направлення реконструкції, як більш раціональне та ефективне використання території за рахунок збільшення кількості забудови.

В периферійній зоні в основному ведеться нове будівництво, котрому необхідне розвинута транспортна мережа, зв'язок з центральними районами міста.

Для реконструкції, серед іншого, необхідним є:

- Планування єдиної забудови історичного центра, зв'язок через зелену та пішохідну зони;
- Відновлення розміру історичної площі, знести зайві споруди;
- Прибрати транзитні потоки, зробити кільцеву дорогу, залишити лише пішохідні шляхи;
- Розбити нові квартали по модулю старих кварталів;
- Відновити зв'язки між доміантами;
- Використовувати для виділення історичної частини зелені насадження та зони рекреації;
- Змінити навколишню забудову під стиль історичної забудови.

Реконструкції підлягають будь-які матеріальні об'єкти, які формують міську забудову. Це можуть бути окремі будівлі, комплекси, цілісні містобудівні утворення, між магістральні території, громадсько-транспортні вузли, заповідні зони історичної забудови, інженерні споруди, комунікації, ділянки території різного призначення.

Процес реконструкції сформованої житлової забудови в цілому представляє собою взаємопов'язане проектування, планування, організацію і проведення реконструктивних заходів, які включають знос, будівництво, реставрацію, ремонт будівель та споруд.

Реконструктивні заходи розрізняють за такими ознаками:

- Зміст (знос і нове будівництво, зміна функціонального використання, габаритів, збереження і ремонт об'єкта);
- Ступінь перетворення (повна чи часткова);
- Масштаб перетворення (вибіркове, охоплюючи окремі будівлі, локальне, охоплюючи групу будівель, суцільне);
- Одночасність (одночасне та послідовне).

Як правило, в містах використовують два типи реконструкції:

- Суцільна (виконується одночасно з повним перевтіленням об'єкта міського значення);
- Часткова (поступово виконується реконструкція місцевого значення).

Яскравим прикладом малого історичного міста, в якому можлива та необхідна реконструкція, є м.Бар Вінницької області. Теоретичне осмислення культурно-історичної спадщини Барської землі Поділля як цілісної територіально-культурної системи природних ландшафтів, людських поселень з їх культурно-історичним, освітянсько-просвітницьким та духовно-релігійним центром – містом Бар, потребує сучасних міждисциплінарних досліджень з залученням різних галузей гуманітарних знань. Організація проведення таких досліджень є частиною проекту Центру соціокультурного проектування та комунікативних технологій Інституту місцевої демократії, який має назву «Барська земля Поділля – європейський вимір для сталого розвитку».

Так на прикладі м.Бар ми можемо бачити чіткі задачі, які необхідно вирішити, і тоді в найближчому майбутньому м.Бар зможе стати туристичним та історико-культурним центром.

В малих історичних містах в першу чергу проводять реконструкцію міських об'єктів, які займають головне місце в функціональній та архітектурно-планувальній структурі міста і які знаходяться в найгіршому стані.

Збереження, відновлення та раціональне використання історичної середи міст забезпечує збереження та збільшення їх соціально-культурного

потенціалу. Також при формуванні сучасної політики реконструкції міст необхідно враховувати той факт, що від зноса та ремонту окремих та вибіркового будівель необхідно переходити до комплексного перевтілення житлового фонду.

Сучасні тенденції реконструкції полягають ще в тому, що необхідно відновлювати та зберігати об'єкти, які охороняються як пам'ятники. Центри історичних міст представляють собою цінні зразки історичного типу житла. Вони, як правило, знаходяться в поганому стані. Їх реконструкція пов'язана з містобудівним розвитком цих міст.

Висновки:

1. Необхідно не обмежуватися лише реставраційними та реконструктивними роботами на найбільш відомих пам'ятниках архітектури та містобудування. Роботи по регенерації повинні охоплювати і навколишню забудову, органічно вливатися в процес розвитку всього малого міста, а не замикатися та зупинятися лише на вирішенні проблем лише його історичного ядра. Одночасно з добре продуманим новим будівництвом також необхідно проводити роботи по реставрації, реконструкції, розвитку інженерної інфраструктури, озелененню, благоустрою поза межами історичних зон. Це забезпечить місту спадкоємний характер розвитку.
2. Необхідно враховувати тенденцію витіснення житла та деяких інших функцій з центральної частини міста об'єктами більш актуального громадського та культурного значення, наприклад обслуговування туристів. Однак, якщо говорити про пам'ятку містобудування (центральна ринкова площа чи прилеглі вулиці), то обов'язково виникає проблема збереження не тільки її форми, а й змісту та складу. Але треба також враховувати, що історичне ядро не повинно втратити одну з основних своїх функцій – житлову. Наприклад, у великих містах можлива поява таких районів, в яких після закінчення робочого дня залишається дуже мала кількість людей, але ж в малих містах це дуже помітно, вони в цьому випадку можуть перетворитися на середовище «типу резервації», в якій пожвавлення, особливо в пізній вечірній час, буде досягатися лише вітринами та інформаційними показниками.
3. В малому місті більше можливостей для панорамних оглядів, для виявлення містобудівної вісі та ансамблевого взаємозв'язку окремих об'єктів, виділення доміант. Структура малого міста відрізняється від великого. Для малого міста характерні невеликі розміри та композиційні взаємозв'язки.
4. Необхідно уважно досліджувати та аналізувати особливості місцевої архітектури: прийоми формування забудови, архітектурні форми (дахи, об'ємно-просторові рішення, галереї, навіси, фронти та ін.), композиційні рішення (переважання фронтальних чи об'ємних композицій, використання

світлотіньових ефектів, організація силуету, взаємозв'язок загального з деталями, декором та ін.), які формувалися протягом століть. Вони звичні для даного регіону, завдяки їм створюється саме таке психологічно комфортне середовище, яке у взаємозв'язку з пам'ятниками, відомими по путівникам, цікаве для туристів та приїжджих, саме це їх і зацікавлює. Архітектору, яких приступає до роботи по регенерації, необхідно знати цей пласт архітектури, так як може статись так, що виникне бажання прикрасити щось, змінити, що може істотно змінити картину.

5. Постійна проблема – поєднання нової забудови з тою, що історично склалася. Її необхідно вирішувати при заміні не настільки важливої споруди, при використанні території, яка раніше була не забудованою, при новому будівництві на місці втраченого пам'ятника. Є декілька варіантів вирішення цієї проблеми: протиставити нову споруду історичному середовищу, частково виділити чи підпорядкувати загальній забудові та її стилістичним особливостям. Але ці особливості необхідно зрозуміти, в першу чергу ті, які мають відношення до архітектурного середовища конкретного історичного міста.

6. Малі міста довгий час існували в умовах малого фінансування або взагалі його відсутності будь-яких програм розвитку, особливо пов'язаних з реконструкцією і реставрацією, це і є приводом, що вони не хочуть погоджуватися на покращення оточуючого середовища, яке може бути розтягнуте на довгі роки або зовсім залишитися незавершеними. Це означає, що адміністративні органи, інвестори, проектувальники, будівники – та, хто буде експлуатувати територію для реконструкції повинні встановлювати конкретні терміни реалізації програм по реконструкції.

Список використаних джерел:

1. Архітектура: Короткий словник-довідник./ А.П.Мардер, Ю.М.Євреїнов, О.А. Пламеницька та ін.- Заг. ред. А.П. Мардера.- Київ: Будівельник, 1995 – 335 с.
2. Реконструкция центров исторических городов: Сов.-фр. науч.техн. сотрудничество / В.Н. Белоусов, Н.Н. Бочарова, В.А. Васильченко и др. – М.: Стройиздат, 1987. – 225с.
3. Реконструкция крупных городов (методическое пособие для проектировщиков) Чайка А.С.
4. Реставрация памятников архитектуры: Учеб.пособие для вузов/ С.С. Подъяпольский, Г.Б. Бессонов, Л.А. Беляев, 2-е издание. – М.:Стройиздат, 2000. – 288с.

Аннотація

Реконструкція малих історических городів – актуальна наука задача. Предлагается определенный анализ предпосылок и рекомендации к принятию решений по реконструкции.

Ключевые слова: реконструкция, малый исторический город.

Annotation

The reconstruction of small historic towns is actual scientific problem. A specific analysis of the conditions and recommendations for decisions on reconstruction are purposed.

Keywords: reconstruction, a small historic town.

УДК 72.03 “18/19”

О. В. Мер’є

*к. арх., ст. викл. кафедри „ДОО” ІАРХ
Національний університет „Львівська політехніка”*

„НОРВЕЗЬКИЙ” СТИЛЬ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ДЕРЕВ’ЯНУ АРХІТЕКТУРУ КУРОРТІВ ГАЛИЧИНИ ХІХ – ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХ СТ.

Анотація: досліджено та проаналізовано „норвезький” стиль та його вплив на дерев’яну архітектуру курортів Галичини ХІХ – першої чверті ХХ ст.

Ключові слова: „норвезький” стиль, дерев’яна архітектура, курорти Галичини.

Постановка проблеми. Дослідження „норвезького” стилю та його вплив на дерев’яну архітектуру курортів Галичини ХІХ – першої чверті ХХ ст. досі не розглядалися українськими дослідниками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З-поміж іноземних дослідників питання „норвезького” стилю піднімали: Л. Дітріхсон [3; 4], Г. Мунте [4], Й. Лянгер [5], Норберг-Шульц [8, с. 7–18], К. Навроцький [7], Г. Рушик [11; 12; 13], Чуді-Мадсен [15; 16], Г.-А. Ширмер [14] та ін. З-поміж українських – Х. Харчук, яка принагідно згадує досліджуваний стиль у курорті Трускавець [2]. Низку матеріалів автор віднайшов у словниках [18], електронних джерелах [17].

Постановка завдання. Введення в науковий обіг фактологічних та аналітичних матеріалів про „норвезький” стиль та його вплив на дерев’яну архітектуру курортів Галичини ХІХ – першої чверті ХХ ст.